

СТ А Н О В И Щ Е

От: *доц. д-р Гургана Георгиева Ангелова*
Югозападен университет „Неофит Рилски“
Научна специалност „Икономика и управление на туризма“

Относно: *дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по Икономика и управление (туризъм) в УНСС.*

Автор на дисертационния труд: *Лили Кристиан Станоева*
Тема на дисертационния труд: *Въздействието на отговорния туризъм върху устойчивостта на дестинацията*

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед №644 от 04.03.2026 г. на Зам.-ректора по НИД на УНСС.

1. Информация за дисертанта

Дисертантът се е обучавал по докторска програма към катедра „Икономика на туризма“, факултет „Икономика на инфраструктурата“ на УНСС по научна специалност „Икономика и управление (туризъм)“, професионално направление 3.8. Икономика, област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки съгласно Заповед на Ректора на УНСС №851 от 31.03.2023 г. Обучението е осъществено в редовна форма през периода 28.02.2023-28.02.2026 г.

От представената биографична справка е видно, че докторант Лили Кристиан Станоева притежава над четиригодишен професионален опит като маркетинг специалист, като е развила умения в разработването и реализирането на целенасочени дигитални кампании, както и в оптимизирането на многоканалното взаимодействие с целеви аудитории. Преди това е заемала позицията офис мениджър, като е придобила и практически опит в областта на управлението на проекти.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Дисертационният труд е с общ обем от 176 страници. Основният текст, който обхваща 152 страници, съдържа 22 таблици и 15 фигури. Към дисертацията са включени също библиография (13 страници), две приложения (9 страници), както и списъци на таблиците и фигурите (2 страници). Библиографският апарат включва общо 121 източника, от които 11 са на български език, 86 – на чужд език (предимно на английски), а 24 представляват интернет ресурси на български и английски език.

Структурата на дисертационния труд съответства на цялостното разработване на изследователския проблем с оглед постигането на поставената изследователска цел. Трудът е структуриран в увод, три глави и заключение, като съотношението между отделните части на изложението е добре балансирано. *Първа глава* представя *теоретичните основи на взаимодействието между отговорния туризъм и устойчивостта на туристическата дестинация*. Разглеждат се същността и характеристиките на отговорния туризъм, както и параметрите на устойчивостта на дестинацията и тяхната взаимовръзка. Вниманието е отделено на туристическата дестинация като обект на устойчиво управление, както и на основните теоретични подходи за измерване на устойчивостта. *Втора глава* е с *методологичен характер* и представя *подходите за измерване на устойчивостта в туристическата дестинация*. В нея са анализирани международни индикаторни системи, както и основни аналитични и математически модели за оценка на въздействието. Описани са методиката на изследването и инструментариумът, както и нормативната и стратегическата рамка на общините от район Рила-Пирин. *Трета глава* има *емпиричен и приложен характер* и е насочена към *изследване на въздействието на отговорния туризъм върху устойчивостта на район Рила-Пирин*. В нея се анализират нагласите и практиките на туристическия бизнес, както и потребителското поведение и туристическите нагласи. Представена е диагностика на системните разриви в дестинацията и е разработен стратегически модел с насоки за развитие на отговорния туризъм в района. Изключително добро впечатление прави плавният преход, логическата последователност и здрава обвързка между отделните глави на дисертацията.

Темата на дисертационния труд е добре обоснована и с висока степен на актуалност, доколкото разглежда ключовото взаимодействие между отговорния туризъм и устойчивото развитие на туристическите дестинации, което представлява проблематика с нарастващо значение в съвременните условия на интензивен туристически натиск и необходимост от балансирано управление на ресурсите. Изследването е релевантно както от научна, така и

от практико-приложна гледна точка, тъй като допринася за по-доброто разбиране на факторите, влияещи върху устойчивостта на дестинациите.

Обектът и предметът на изследването са ясно и коректно формулирани. *Целта* на дисертационния труд е прецизно дефинирана и аргументирана, като към нея са съотнесени четири *изследователски задачи*, които последователно отразяват логиката и структурата на проведеното изследване от докторанта. *Изследователската теза* е формулирана точно, като за нейното обосноваване са формулирани четири работни *хипотези*.

Докторант Лили Станоева е проучила значителен брой *литературни източници*, които осигуряват стабилна научна основа на изследването. Познаването на използваната литература е коректно и съответства на утвърдените стандарти за научна етика.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Научно-приложните резултати на изследването се отличават с висока степен на системност и интегративност, като обхващат както теоретичното надграждане, така и практическата приложимост на получените изводи. Изследването представя *интегриран концептуално-аналитичен модел*, който превежда в емпирично измерими и приложими форми теоретичните постановки за отговорен туризъм и устойчиво управление на дестинациите. Съществен принос има и *разработената система от ключови индикатори (KPIs)*, която превръща устойчивостта в измерима аналитична рамка за мониторинг, оценка и стратегическо вземане на решения, основани на емпирични данни.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Приемам и изразявам своята *висока оценка* на формулираните от докторанта научно-приложни приноси. Те се разглеждат като лично постижение на автора и представляват убедително доказателство за неговите научноизследователски, аналитични и професионални компетентности.

Научните и приложните приноси са ясно формулирани и притежават съществена практическа стойност, която намира най-ясно изражение в предложения интегриран стратегически модел за управление на отговорния туризъм. Той се основава на синергично взаимодействие между дигитални, икономически и институционални инструменти и е насочен към повишаване на устойчивостта и конкурентоспособността на дестинацията.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Представените шест самостоятелни публикации *отразяват реалните научни постижения* на докторанта и представят резултатите от дисертационния труд пред академичната и професионална общност. Те

надвишават минималните национални изисквания за придобиване на ОНС „Доктор“, като докторант Станоева е реализирала общо 60 точки.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът е с обем от 42 страници компютърно набран текст на български и английски език. Съставен е от осем части, които включват структура и съдържание на дисертационния труд, обща характеристика на дисертационния труд, синтезирано изложение, заключение и изводи, справка за научните приноси, авторски публикации и декларация за авторство. *Авторефератът* отразява в пълна степен структурата, съдържанието и основните резултати на дисертационния труд.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

В бъдещи изследвания докторантът би могъл да *разшири изследователския обхват* чрез прилагане на методи като наблюдение, анализ на резервационни и транзакционни данни или експериментални изследвания, които *отразяват реалното туристическо поведение* като проекция на екологичното потребителско съзнание. Това би позволило по-точна оценка на разминаването между деклариран екологични намерения и реални избори, повлияни от различни фактори, и би повишило надеждността на прогнозите за пазарното поведение.

Наименованията на фигури 6 и 7 биха могли да бъдат формулирани по-прецизно с цел подобряване на представянето.

8. Заключение

В заключение считам, че разработеният дисертационен труд представлява завършено и цялостно изследване. Докторант Лили Станоева демонстрира умения за самостоятелно провеждане на научно изследване и обосновано формулиране на научни заключения, което потвърждава нейната подготовка като млад и перспективен изследовател. Качеството на дисертационния труд, постигнатите резултати и формулираните научно-приложни приноси ми дават основание категорично да изразя *положителна оценка и подкрепа за присъждането на образователната и научна степен „доктор“ на докторант Лили Кристиан Станоева по научна специалност „Икономика и управление (туризъм)“, професионално направление 3.8. Икономика, област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки.*

14.04.2026 г.
Благоевград

Подпис:

ACADEMIC OPINION

Written by: *Assoc. Prof. Dr. Gergana Georgieva Angelova*
South-West University "Neofit Rilski"
Scientific Specialty: Economics and Management of Tourism

Regarding: dissertation for the award of the educational and scientific degree of **doctor** in the professional field 3.8 Economics, scientific specialty of Economics and Management (Tourism) at UNWE, Sofia.

Author of the dissertation: *Lili Kristiyan Stanoeva*
Topic of the dissertation: *The Impact of Responsible Tourism on Destination Sustainability*

Grounds for the academic opinion submission: participation in the scientific jury for the defense of the dissertation in accordance with Order No. 644 of 04.03.2026 of the Vice-Rector for Scientific Research of UNWE, Sofia

1. Information about the Doctoral Candidate

The doctoral candidate was enrolled in a doctoral program at the Department of Tourism Economics, Faculty of Infrastructure Economics, University of National and World Economy (UNWE), in the scientific specialty of Economics and Management (Tourism), professional field 3.8 Economics, within the higher education area 3. Social, Economic and Legal Sciences, in accordance with Order No. 851 of 31 March 2023 issued by the Rector of UNWE. The doctoral training was conducted in a full-time form during the period 28 February 2023-28 February 2026.

According to the submitted biographical statement, the doctoral candidate, Lili Kristiyan Stanoeva, possesses more than four years of professional experience as a marketing specialist, during which she has developed competencies in the design and implementation of targeted digital campaigns as well as in optimizing multichannel engagement with target audiences. Prior to this position, she held the role of office manager and she also gained practical experience in the field of project management.

2. General Characteristics of the Submitted Dissertation

The dissertation comprises a total of 176 pages. The main body of the text, which extends over 152 pages, includes 22 tables and 15 figures. The dissertation also contains a bibliography (13 pages), two appendices (9 pages), as well as lists of tables and figures (2 pages). The bibliographic references include a total of 121 sources, of which 11 are in Bulgarian, 86 are in foreign languages (predominantly English), and 24 represent internet resources in both Bulgarian and English.

The structure of the dissertation corresponds to the comprehensive development of the research problem with a view to achieving the stated research objective. The dissertation is organized into an introduction, three chapters, and a conclusion, with a well-balanced proportion between the individual parts of the exposition. The first chapter presents the theoretical foundations of the interaction between responsible tourism and the sustainability of the tourist destination. It examines the nature and characteristics of responsible tourism as well as the parameters of destination sustainability and their interrelationships. Particular attention is devoted to the tourist destination as an object of sustainable management as well as to the main theoretical approaches for measuring sustainability. The second chapter is methodological in nature and presents approaches for measuring sustainability in tourist destinations. It analyzes international indicator systems and key analytical and mathematical models for impact assessment. The research methodology and instruments are also described, together with the regulatory and strategic framework of the municipalities in the Rila-Pirin region. The third chapter has an empirical and applied character and focuses on examining the impact of responsible tourism on the sustainability of the Rila-Pirin region. It analyzes the attitudes and practices of tourism businesses as well as consumer behavior and tourist perceptions. A diagnosis of systemic gaps within the destination is presented and a strategic model with guidelines for the development of responsible tourism in the region is proposed. A particularly positive impression is created by the smooth transition, the logical consistency and the strong coherence between the individual chapters of the dissertation.

The topic of the dissertation is well justified and highly relevant as it examines the key interaction between responsible tourism and the sustainable development of tourist destinations, a subject of increasing importance under contemporary conditions of intensive tourism pressure and the need for balanced resource management. The research is relevant from both a scientific and a practical perspective as it contributes to a better understanding of the factors influencing the sustainability of destinations.

The research object and subject are clearly and accurately formulated. The objective of the dissertation is precisely defined and well substantiated and it is supported by four research tasks that consistently reflect the logic and structure of the research conducted by the doctoral candidate. The research thesis is formulated clearly and four working hypotheses have been developed to support its justification.

Doctoral candidate Lili Stanoeva has reviewed a substantial number of literature sources, which provide a solid scientific foundation for the research. The referencing of the literature used is accurate and complies with the established standards of academic ethics.

3. Evaluation of the Scientific and Applied Results

The scientific and applied results of the research are characterized by a high degree of systematic coherence and integrative capacity encompassing both theoretical advancement and the practical applicability of the conclusions reached. The study presents an integrated conceptual-analytical model that translates the theoretical propositions of responsible tourism and sustainable destination management into empirically measurable and operational forms. A significant contribution is also represented by the developed system of key performance indicators (KPIs), which transforms sustainability into a measurable analytical framework for monitoring, evaluation, and data-driven strategic decision-making.

4. Evaluation of the Scientific and Applied Contributions

I acknowledge and express my high assessment of the scientific and applied contributions formulated by the doctoral candidate. They are regarded as a personal achievement of the author and constitute convincing evidence of her research, analytical and professional competencies.

The scientific and applied contributions are clearly articulated and possess significant practical value, which is most clearly reflected in the proposed integrated strategic model for responsible tourism management. This model is based on the synergistic interaction between digital, economic and institutional instruments and is aimed at enhancing destination sustainability and competitiveness.

5. Evaluation of the Publications

The presented six single-authored publications reflect the doctoral candidate's actual scientific achievements and disseminate the results of the dissertation research to the academic and professional community. They exceed the

minimum national requirements for the acquisition of the PhD degree, with the doctoral candidate, Lili Stanoeva, having accumulated a total of 60 points.

6. Evaluation of the Abstract

The abstract of the dissertation comprises 42 pages of computer-typed text in Bulgarian and English. It consists of eight sections, which include the structure and content of the dissertation, a general description of the dissertation, a synthesized presentation of the research, conclusions and findings, a summary of the scientific contributions, a list of the author's publications, and a declaration of authorship. The abstract fully reflects the dissertation structure, content and main results.

7. Critical Remarks, Recommendations and Questions

In future research, the doctoral candidate could expand the scope of investigation by applying methods such as observation, analysis of reservation and transactional data, or experimental studies that capture actual tourist behavior as a manifestation of environmental consumer awareness. This would enable a more accurate assessment of the discrepancy between declared ecological intentions and actual choices influenced by various factors, thereby enhancing the reliability of market behavior forecasts.

The titles of Figures 6 and 7 could also be formulated more precisely in order to improve their presentation.

8. Conclusion

In conclusion, I consider the submitted dissertation to represent a complete and comprehensive study. Doctoral candidate Lili Stanoeva demonstrates the skills and competencies required to independently conduct scientific research and formulate well-founded inferences confirming her preparation as a young and promising scholar. The quality of the dissertation, the achieved results, and the formulated scientific and applied contributions provide sufficient grounds to give an explicit positive evaluation and to support the awarding of the educational and scientific degree of **doctor** to Lili Kristiyan Stanoeva in the scientific specialty of Economics and Management (Tourism), professional field 3.8 Economics, within the higher education area 3. Social, Economic and Legal Sciences.

14.04.2026
Blagoevgrad

Signature: